

Protocol dalla radunanza communal digl cumegn da Surses digls 30 d'avost 2021 (nr. 03-2021)

Li ed oura Sala Grava a Savognin, allas 20.00
Preschaints: 135 votantas e votants
Parsoura: Leo Thomann, mastral
Actuar: Beat Jenal, canzlist

---

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs

Igl mastral Leo Thomann benevainta las persungas preschaintas alla radunanza communal. Perveia dalla pandemia digl coronavirus seiigl obligatoric da purtar la mascrigna da protecziun durant l'antiera radunanza communal. Siva d'ena curta infurmaziun davart igl adiever digl lungatg e la practica da rediger e publitzier igl protocol dalla radunanza communal, constatescha igl mastral tgi la radunanza communal odierna seia neida convocada conform alla constituziun, uscheia tgi ella seia cumpetenta da decider.

Cunter la glista da tractandas na vignan fatgas nignas objecziuns, uscheia tgi chella vala scu approvada.

Scu dombravouschs vignan proponias ed eligias cun gronda pluralitad Pauli Dosch, Roberto Guetg ed Ursus Sonder.

---

2. Project d'investiziun «fixaziun piazza da rimnada e zavrada Gneida a Salouf», surfatscha parziala dalla parcella nr. 8252: credit d'impegn da fr. 400'000.00

Igl affar vign preschanto digl mastral, tgi daclera tg'igl anteriour cumegn da Salouf vegia gia erigia igl 2009 ena piazza da rimnada e zavrada per rusment da construcziun segl territori da «La Gneida». Igl taragn vegia igl cumegn do a tschains agl impressari Stefan Demarmels da Salouf. Igl 2009 vegia igl Uffezi per la nateira ed igl ambiaint digl cantun Grischun UNA/ANU concedia la lubientscha da menaschi necessaria a Stefan Demarmels. Chella lubientscha era limitada sen igls 31 da december 2019. Siva tractativas digl impressari cun sustign digl cumegn vegia igl cantun Grischun prolungo provisoricamaintg chella lubientscha da menaschi per 2 onns, per pussibilitar d'adattar la piazza da rimnada e zavrada allas novas preteisas dalla lescha. Schi chegl vigna betg fatg, fiss igl UNA/ANU betg ple pront da conceder ena lubientscha da menaschi cun la conseguenza tgi Stefan Demarmels pudess betg manar anavant chella piazza da rimnada e zavrada, precischescha igl mastral.

Siva d'ena evaluaziun vegia igl cumegn decida da far la fixaziun basignevla cun betun preparo segl li, infurmescha igl mastral. Per garanteir da pudeir manar anavant igl menaschi vignan las lavours fatgas an etappas. En'amprema etappa succeda igl aton 2021, la sagonda igl 2022. Igls costs digl cumegn per las lavours preveidas montan tenor stema da costs a total fr. 400'000.00. Per l'amprema etappa digl 2021 èn nias budgetos fr. 173'000.00.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal unanimamaintg da conceder igl credit da fr. 400'000.00 per realisar la fixaziun dalla piazza da rimnada e zavrada Gneida a Salouf. La suprastanza vign incumbensada a madem taimp cun l'execuziun.

---

3. Project d'investiziun Parc Ela Trek «hetta da Set»; credit d'impegn da fr. 760'000.00

Vicemastral Giancarlo Torriani infurmescha tg'igl cumegn da Surses vegia cumpro igl onn 2018 igl bietg sensom igl pass digl Set digl militer. Aint igl rom digl project Parc Ela Trek vegia igl cumegn alloura planiso da transformar chell'anterioura tgamona digl militer an ena tgamona per viandant(a)s. Igl Parc Ela Trek seia ena part digl project digl svilup regiunal PRE e vigna sustignia digl Uffezi federal d'agricultura UFAG/BLW e digl Uffezi d'agricultura e da geoinformaziun digl cantun Grischun UAG/ALG.

Igl Parc Ela Trek seia ena ruta da viandar an 18 etappas d'en de sen radond 225 km sendas da viandar an muntogna tras igl Parc Ela. Igl vicemastral daclera an detagl igl antier project digl Parc Ela Trek, cun precisar tgi cun chel vigna stgaffeida ena purscheida turistica an accord cun la nateira, tgi pussibilitescha sinergeias dallas purscheidas turisticas existentas cun l'agricultura e las alps. Uscheia vigna rinforzada la regiun scu destinaziun da viandar e dad outdoor, constatescha igl vicemastral.

Igl PRE seia nia organiso comunablamaintg cun divers partenaris da project, sot la responsabladad dall'Uniun Parc Ela. La realisaziun succeda sot la direcziun dall'uniun PRE Parc Ela Trek cun igl president Gion-Franzestg Schaniel da Tinizong.

La lubientscha da biagier pigl project "tgamona da Set" seia neida concedeida igls 6 da fanadour 2021, sen basa dalla lubientscha digl Uffezi per igl svilup digl territori digl cantun Grischun per bietgs ordvart las zonas da biagier. La tgamona vigna renovada e vigna a porscher piazza per 16 persungas. La tgamona da Set vigna ad augmentar l'attractivitat dalla regiun pigl turissem moderato. Cun la nova utilisaziun possan er neir stgaffeidas novas piazzas da lavour staschunalas, accentuescha igl vicemastral.

Igl menaschi vigna mano dalla corporaziun d'alp Cavreccia/Settimo, tgi vegia piglia a tschains la tgamona da Set digl cumegn da Surses. La corporaziun seia responsabla pigl menaschi scu agroturissem e vigna a pladeir ena u en guardiatgamona. Manada vigna la tgamona mintgamai digl 1. da zarcladour anfignen igls 31 d'otgover scu tgamona per viandant(a)s. Per l'organisaziun ed igl menaschi vigna la corporaziun d'alp sustigneida digl cumegn da Surses e dall'uniun PRE Parc Ela Trek per garanteir ena simpla purscheida da pernottaziun e l'alimentaziun digls giasts digl de cun products regiunals.

Igls costs totals per realisar igl project «hetta da Set» montan a fr. 760'000.00. Da cantun e confederaziun, digls cumegns Avras, Bergiaglia e Segl e dall'uniun Alpinfra ins vegia gio survagnia la garanzeia per contribuziuns da total fr. 443'840.00, infurmescha igl vicemastral. OTRAS dumondas per contribuziuns finanzialas seian anc pendentas, uscheia tg'ins geia or da chegl tg'igls costs finals per igl cumegn vingan a muntar a radond fr. 187'000.00.

I seia previa d'antschever cun las lavours ve dalla tgamona da Set la premaveira 2022. L'avertura varo alloura li prubablamaintg igl settember 2022.

Alla fegn dalla preschentaziun vign dumando d'en votant schi fiss betg ena varianta da duvrrar pigl project er la tgesa dallas Ovras electricas digl martgea da Turitg tgi è dasperas la tgamona da Set. Igl vicemastral conferma tg'igl cumegn vegia interess da cumprar chella tgesa. I seia pero betg sieir schi chegl seia pussebel. Schi bagn, pudessigl esser tgi dess eventualmaintg en'adattaziun digl project preschanto chesta seira.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 129 cunter 4 vouchs d'approvar igl credit d'impegn brut da fr. 760'000.00 per realisar igl Parc Ela Trek «Tgamona da Set». A madem mument vign la suprastanza communal incumbensada cun la realisaziun.

4. Revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas, parcelas nr. 340, nr. 684 e nr. 771, Tinizong

Igl mastral infurmescha tgi la radunanza communal digls 3 da fanadour 2020 vegia decida cun 96 cunter 7 vouchs da privatisar la rezgia communal a Tinizong e da ceder igl antier areal dalla rezgia per chel scopo alla Uffer SA da Savognin an dretg da biagier. Cun igl tetel da project "ReSurses2025" planisescha l'interpresa d'eriger en center modern d'elaboraziun da lenna sen igl areal correspondent a Tinizong. Per stgaffair las premissas necessarias dalla planisaziun digl territori an vista alla realisaziun digl project, vegia igl cumegn da far ena revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas a Tinizong.

Cun la revisiun parziala preschainta vignan persecutadas an spezial las fegnameiras suandontas, daclera igl mastral:

- stgaffair las premissas concernent la planisaziun ed igl dretg da construcziun. Stgaffair la siertad da planisaziun per realisar igl center d'elaboraziun da lenna planiso agl senn digl studi da project, risguardond la basa da planisaziun actuala scu er igl spazi dallas avas, las zonas da prievel e digl gôt.
- la cunfinaziun agl nord dalla zona d'industrieia vigna adattada agls fatgs reals (arrundaziun).
- aint igl sidost duess la zona d'industrieia neir angrondaneida da moda nunsignificanta.

Igl mastral infurmescha tgi la dumonda davart la revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas seia neida inoltrada agl cantun per l'examinaziun preliminar. Igl uffezi per igl svilup digl territori seia s'exprimia principalmaintg da moda positiva concernent la revisiun parziala preschainta.

A parteir digls 22 da fanadour 2021 per 30 deis vegia gia li l'exposiziun da cooperaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas. Dalla pussebladad d'inoltrar propostas e giaveischs seia nia fatg adiever. La gronda part da chellas propostas ins vigna pero a risgurdar tar la revisiun dalla planisaziun locala.

Schinavant tgi la radunanza communal accepta la revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas a Tinizong, vigna fatg siva l'exposiziun publica da recurs ed alla fegn vegia la regenza grischuna d'approvar la revisiun parziala an tavla.

Dalla discussiun na vign betg fatg adiever.

Proposta dalla suprastanza communal:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 133 vouchs e sainza cuntervouch d'acceptar la revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgont la zona d'industrieia Gravas a Tinizong.

---

5. Dumonda digls conjugals Christa e Stefan Hungerbühler da pudeir cumprar la parcella da biagier nr. 8260, Davos-Clavo, Salouf, per la construcziun d'ena tgesa (domicil primar)

Igls conjugals Christa e Stefan Hungerbühler dumondan agl cumegn da pudeir cumprar la parcella da taragn da biagier nr. 8260 cun ena surfatscha da 619 m², Davos-Clavo, a Salouf. Chella parcella è ainten la zona d'angrondamaint dalla vischnanca.

Las cundiziuns per la vendita dallas parcelas da biagier digl cumegn seian stipuladas aint igl reglamaint digl anteriour cumegn da Salouf pertutgont la vendita e la cunsigna da taragn an dretg da biagier ainten las zonas da Davos-Clavo e Gneida, infurmescha igl mastral.

Igl prietsch da compra vigna calculo cun 4/5 dalla valeta commerziala digl taragn tenor la stema uffiziala. Tenor indicaziun digl Uffezi per la valetaziun d'immobiglias digl cantun Grischun digls 23 da mars 2021 monta la valeta commerziala dalla parcella a fr. 130.00/m². Uscheia sa resulta en prietsch da compra da fr. 104.00/m². Vetiers vignan igls costs dall'equipaziun digl taragn da

fr. 50.00/m². Cun ena surfatscha da 619 m² dettigl damai en prietsch da vendita da total fr. 95'326.00, daclera igl mastral. Las taxas da notariat e codesch funsil, la taglia da midada da mang scu er eventuals costs da termaziun e misiraziun digl geometer digl codesch funsil paian las parteidas da contract mez a mez, tenor la practica digl anteriour cumegn da Salouf.

Igls conjugals Hungerbühler abiteschan a Las Vals a Cunter e possedan pigl mument dus abitaziuns a Cunter, infurmescha igl mastral. Cunchegl tgi las cundiziuns per pudeir comprar taragn seian strantgas vegia la suprastanza stuia sclareir schi ena vendita digl taragn agls conjugals Hungerbühler seia cumpatibla cun igl reglamaint existent, cun posseder dus abitaziuns a Cunter. Cunchegl tgi la formulaziun digl reglamaint sa referescha a "Salouf" seia igl cunsiglieder giuridic dall'opiniun da pudeir vender igl taragn agls conjugals. Pinavant seiigl da remartger tgi l'acceptaziun dall'iniziativa cunter sagondas abitaziuns vegia mido las premissas e tg'igl intent digl reglamaint per la promoziun da proprietad d'abitar per persungas digl li vegia pers la muntada, cunchegl tg'ins possa angal anc biagier abitaziuns primaras - chegl vot deir per persungas cun domicil effectiv an cumegn.

Considerond chellas ponderaziuns seia la suprastanza communal neida alla conclusiun d'adampleir la dumonda digls conjugals Hungerbühler. Analog alla practica pertutgont la vendita da parcelas digl cumegn ainten la zona Badogna a Cunter, vigna pero mess la cundiziun, tg'igls petents stoptgan aveir vandia lour dus abitaziuns a Cunter igl pi tard cura tgi peglian dimora ainten lour nova tgesa a Salouf.

Pinavant infurmescha igl mastral tg'ins vegia er sclaria schi fiss inditgia da harmonisar igls reglamaints pertutgont la vendita da parcelas da biagier digls anteriours cumegns da Salouf, Cunter e Savognin. Cunchegl tg'igl cumegn dispona angal ple d'ena parcella da biagier a Cunter e da tschintg parcelas a Salouf, ins seia nia alla conclusiun da spitgier cun ena harmonisaziun. Tant duple tgi sen fundamaint dalla legislaziun dalla planisaziun digl territori da cantun e confederaziun vegia igl cumegn da redimensiunar las zonas da biagier. Cura tgi la planisaziun locala seia terminada, vigna la dumonda anc eneda evaluada, daclera igl mastral.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 130 cunter 1 vusch da vender agls conjugals Christa e Stefan Hungerbühler la parcella da biagier nr. 8260 a Davos-Clavo, Salouf, per igl prietsch da fr. 95'326.00, sa basond segl reglamaint digl anteriour cumegn da Salouf pertutgont la vendita e la cunsigna da taragn an dretg da biagier a Davos-Clavo e La Gneida. Ultra da chegl on igls petents da vender lour dus abitaziuns a Cunter.

---

6. Lescha da carar sen veias da fons, prada, gôt ed alps digl cumegn da Surses

Siva dalla fusiun ò igl cumegn da harmonisar sivamang las leschas digls anteriours cumegns. Per incumbensa dalla suprastanza communal vegia ena gruppa da labour, tgi seia sa cumponeida da commembers dalla suprastanza, digl uffezi da biagier, digls sarvetschs technics e digl Parc Ela, elaboro igl sboz dalla lescha davart igl carar sen veias da fons, prada, gôt ed alps.

En aprem sboz da chella lescha vegia la suprastanza preschanto gio igls 25 da favrer 2019 a caschung d'ena seira d'infurmaziun cun darveir siva ena procedura da consultaziun. Alla basa da chella consultaziun seian neidas inoltradas diversas propostas per midadas resp. adattaziuns dalla lescha, daclera igl mastral. Ena part da chellas seian neidas risguardadas ed integradas ainten la lescha. Siva tg'ins vegia preschanto igl sboz surlurov a caschung dalla davosa radunanza communal seian neidas fatgas anc eneda propostas per adattaziuns, infurmescha igl mastral. Alla basa da chellas ins vegia ossa integro la veia da Parsonz anfignen tigl parcadi e Radons e la veia da Sur anfignen tigl parcadi Vanastg da nov aint igl art. 4. Anfignen ossa

figuravan chellas dus veias aint igl art. 5. Ultra da chegl ins vegia decida da stritgier la regulaziun davart igl adiever da schliesas a motor or dalla lescha. Igl adiever da chellas schliesas a motor vigna reglo pi tard ainten en reglamaint separo.

Igl mastral preschainta artetgel per artetgel dalla lescha cun argumentar e declarar igl cuntign digls singuls artetgels.

I vignan fatgas numerusas dumondas e remartgas tar divers artgetgels dalla lescha. A chellas so igl mastral adegna rasponder per cuntantientscha dallas interrogatouras e digls interrogatours.

I vignan er fatgas dus propostas concretas per midadas.

1. En votant fò la proposta da midar artetgel 7 lit. a scu suonda:

"..... per eir tar en bagn immobigliar betg surbiagia vign concedeida maximalmaintg ena lubientscha e per eir tar en bietg abitabel vignan concedeidas maximalmaintg treis lubientschas transferiblas."

La versiun proponeida dalla suprastanza è:

"..... per eir tar en bagn immobigliar betg surbiagia vign concedeida maximalmaintg ena lubientscha e per eir tar en bietg abitabel vignan concedeidas maximalmaintg treis lubientschas (dus da chellas èn transferiblas)."

Igl mastral metta gl'amprem an votaziun la proposta dalla suprastanza. Chella survign 50 vuschs. La proposta digl votant survign 78 vuschs e vala cotras scu acceptada.

2. En oter votant fò la proposta da midar art. 12 scu suonda:

"La controlla digl paiamaint dallas taxas e la decisiun da dar en castei da parcar surstat alla pulizeia communal."

La versiun proponeida dalla suprastanza è:

"La controlla digl paiamaint dallas taxas e la decisiun da dar en castei da parcar surstat agls organs da pulizeia definos, numnadamaintg alla pulizeia communal scu er agls collaboratours digls sarvetschs technics."

Er cò metta igl mastral gl'amprem an votaziun la proposta dalla suprastanza. Chella survign 105 vuschs. La proposta digl votant survign 28 vuschs e vala cotras scu negada.

En ulteriour votant remartgescha tg'igl li a La Foppa sen la veia da Beiva a Set seia ansomma betg ideal per far en parcadi. El canoscha igl territori e recumonda da far igl parcadi en po pi anor direcziun Tua, noua tg'igl taragn totga agl cumegn e noua tgi fiss plaz avonda da far en parcadi grond avonda. El viglia betg far ena proposta concreta per midar igl art. 5 al. 2, intimescha dantant la suprastanza da tschartger ena buna soluziun per igl parcadi. Igl mastral peglia ancunter chella remartga.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 128 cunter 3 vuschs d'approvar la lescha da carar sen veias da fons, prada, gôt ed alps digl cumegn da Surses cun risguardar la proposta acceptada concernent art. 7 lit. a. L'antrada an vigour dalla lescha vign publitgeida da maniera uffiziala, siva tgi la signalisaziun correspondententa è fatga.

---

7. Diversas infurmaziuns

Igl mastral orientescha davart igls noms dalla candidata e digls candidats per las elecziuns communalas digls 26 da settember 2021.

---

8. Varia

Dus votants fon adiever dalla pusebladad da piglier igl pled. Considerond igl fatg tgi els na dumondan betg da protocollar lur votums, vignan chels betg menziunos aint igl protocol.

Igl mastral sera la radunanza communal allas 22.10 cun angraztger per la participaziun e giaveischa a tots en bung arrivo a tgesa.

Tinizong, igls .....

Igl mastral:

Igl actuar:

Leo Thomann

Beat Jenal